

Data sporządzenia: 01.02.2001r.

Data aktualizacji: 26.03.2018r.

wersja nr 5.0

Karta charakterystyki zgodna z przepisami art. 31 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE z późniejszymi zmianami

SEKCJA 1: IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA
1.1. Identyfikator produktu

Nazwa handlowa: **WODNY ROZTWÓR KSANTOGENIANU SODOWO-ETYLOWEGO
i SODOWO – IZOBUTYLOWEGO**

1.2. Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane

Odczynnik zbierający podczas flotacji rud metali nieżelaznych.

Brak zastosowań odradzanych.

1.3. Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki

Nazwa dostawcy: **MINOVA-KSANTE Spółka z o.o.**

Adres: **59-100 Polkowice, ul. Polna 10**

e-mail: **minova.ksante@minovaglobal.com**

www: **www.minovaglobal.com**

tel.: **(48/76) 847-95-73**

fax.: **(48/76) 847-95-74**

Adres e-mail kompetentnej osoby odpowiedzialnej za kartę charakterystyki: **przemyslaw.zaucha@minovaglobal.com**

1.4. Numer telefonu alarmowego

tel. alarmowy: Europejski nr alarmowy : 112
lub
48/76 847-95-73 wew. 117
48/76 847-95-73 wew.123
(od poniedziałku do piątku w godz. 7.00 - 15.00)

SEKCJA 2: IDENTYFIKACJA ZAGROZEŃ
2.1. Klasyfikacja substancji lub mieszaniny

Mieszanina zaklasyfikowana jest jako stwarzająca zagrożenie.

Klasyfikacja produktu zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008z późniejszymi zmianami:

Acute Tox. 4 H302
Skin Corr. 1C H314
Eye Dam. 1 H318
STOT RE 1 H372
Aquatic Chronic 2 H411
EUH018

Pełny opis oznaczeń klasyfikacji oraz symboli i zwrotów wskazujących zagrożenie zostały opisane w sekcji 16.

2.2. Elementy oznakowania

Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 z późniejszymi zmianami produkt jest klasyfikowany jako stwarzający zagrożenie i wymaga oznakowania opakowań jednostkowych znakami i napisami ostrzegawczymi:

Znaki ostrzegawcze:

	
Hasło ostrzegawcze:	Niebezpieczeństwo

Zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia:

H302+H312+H332	- Działa szkodliwie po połknięciu, w kontakcie ze skórą lub w następstwie wdychania
H314	- Powoduje poważne oparzenia skóry i uszkodzenia oczu
H372	- Powoduje uszkodzenie narządów (układu sercowo-naczyniowego, układu nerwowego, narządu wzroku) poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie
H411	- Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki
Informacje uzupełniające o zagrożeniach:	EUH018 - Podczas stosowania mogą powstawać łatwopalne lub wybuchowe mieszaniny par z powietrzem.

Zwroty wskazujące środki ostrożności:

P273	- Unikać uwolnienia do środowiska
P280	- Stosować rękawice ochronne/odzież ochronną/ochronę oczu/ochronę twarzy
P301+P330+P331	- W PRZYPADKU POŁKNIECIA: wypłukać usta. NIE wywoływać wymiotów.
P303+P361+P353	- W PRZYPADKU KONTAKTU ZE SKÓRĄ (lub z włosami): Natychmiast zdjąć całą zanieczyszczoną odzież. Spłukać skórę pod strumieniem wody lub prysznicem.
P304 +P340	- W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO DRÓG ODDECHOWYCH: wyprowadzić lub wynieść poszkodowanego na świeże powietrze i zapewnić mu warunki do swobodnego oddychania.
P305+P351+P338	- W PRZYPADKU DOSTANIA SIĘ DO OCZU: Ostrożnie płukać wodą przez kilka minut. Wyjąć soczewki kontaktowe, jeżeli są i można je łatwo usunąć. Nadal płukać.
P401	- Przechowywać zgodnie z wytycznymi dostawcy w chłodnym, dobrze wentylowanym miejscu z dala od źródeł ognia.

2.3. Inne zagrożenia

- Mieszanina ksantogeninów **nie spełnia** kryteriów substancji PBT i vPvB,
- Podczas stosowania mogą powstawać łatwopalne lub wybuchowe mieszaniny par z powietrzem.

SEKCJA 3: SKŁAD/INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1. Substancje

Nie dotyczy

3.2. Mieszaniny

Nazwa substancji	Zawartość [%]	Nr CAS	Nr WE	Nr indeksowy	Klasyfikacja wg rozp. CLP
Ksantogenian sodowo-izobutyloowy o stężeniu 37-39%	40-60	25306-75-6	246-805-2	-	Flam. Solid 2 H228 Acute Tox. 4 H302+H332 Acute Tox. 3 H311 Skin Corr. 1C H314 Eye Dam. 1 H318 STOT RE 1 H372 Aquatic Chronic 2 H411 EUH018
Nr rejestracyjny 01-2119962194-35-0000					
Ksantogenian sodowo-etylowy o stężeniu 36-37%	40-60	140-90-9	205-440-9	-	Flam. Solid 2 H228 Acute Tox. 4 H302+H332 Acute Tox. 3 H311 Skin Corr. 1C H314 Eye Dam. 1 H318 STOT RE 1 H372 Aquatic Chronic 2 H411 EUH018
Nr rejestracyjny 01-2119962193-37-0000					

W sekcji 16 znajdują się pełne treści zwrotów Pi H.

SEKCJA 4: ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1. Opis środków pierwszej pomocy

Uwaga: w pierwszej kolejności należy wyprowadzić poszkodowaną osobę ze skażonego środowiska na świeże powietrze.

Po narażeniu drogą oddechową:

ułożyć poszkodowaną osobę w pozycji leżącej, w razie potrzeby wykonać sztuczne oddychanie i zapewnić pomoc lekarską.

Kontakt z oczami:

płukać, przez co najmniej 15 min dużą ilością chłodnej wody, najlepiej bieżącej, przy odchyłonej powiece i zapewnić pomoc lekarską.

Kontakt ze skórą:

zdejmować całą zanieczyszczoną odzież i przemyć zanieczyszczoną skórę dużą ilością wody z mydłem, 3% roztworem kwasu borowego lub 1% roztworem kwasu octowego. W przypadku długotrwałego narażenia zapewnić opiekę medyczną.

Połykanie:

w przypadku spożycia podać dużą ilość wody do popicia, nie wywoływać wymiotów. Konieczna natychmiastowa pomoc lekarska.

4.2. Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia

Narażenie na działanie par może wywoływać ogólne osłabienie, bóle i zawroty głowy, którym towarzyszy wzmożona lub osłabiona pobudliwość. Wydzielający się w wyniku rozkładu ksantogenianu disiarczki węgla powoduje zmiany w obwodowym i ośrodkowym układzie nerwowym, może również przyspieszać zmiany miażdżycowe.

4.3. Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym

- W przypadku długotrwałego narażenia zapewnić opiekę medyczną.
- W przypadku połknięcia konieczna natychmiastowa pomoc lekarska.

SEKCJA 5: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1. Środki gaśnicze

Odpowiednie środki gaśnicze: gaśnice śniegowe, proszkowe, środki pianotwórcze odporne na działanie substancji alkalicznych lub rozpylony strumień wody.

Nieodpowiednie środki gaśnicze: zwarty strumień wody.

Dodatkowe informacje: mały pożar: gasić gaśnicą proszkową lub śniegową. Duży pożar: Palące się zbiorniki lub rozlewiska gasić pianą lub prądami wodnymi rozproszonymi. Nie stosować zwartych strumieni wody na powierzchni cieczy.

5.2. Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną

Produktami spalania są tlenek węgla i tlenek siarki. W wyniku reakcji wodorotlenku sodu z aluminium lub jego stopami wydzielają się wodór.

5.3. Informacje dla straży pożarnej

Środki ochrony indywidualnej dla strażaków: ubrania odporne na działanie wysokich temperatur oraz aparaty oddechowe.

Zbiorniki narażone na działanie ognia lub wysokiej temperatury chłodzić wodą z bezpiecznej odległości, o ile to możliwe usunąć z obszaru zagrożenia (groźba wybuchu).

SEKCJA 6: POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1. Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych

6.1.1. Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy

W przypadku wydostania się substancji do środowiska, osoby postronne przebywające na obszarze zagrożonym awarią należy natychmiast ewakuować. Zabezpieczyć miejsce uwolnienia się produktu i jak najszybciej przystąpić do usuwania wycieku. Osoby uczestniczące w akcji neutralizacji i usuwania wycieku powinny zastosować środki ochrony osobistej wskazane w sekcji 8.

6.1.2. Dla osób udzielających pomocy

Obszar, na którym wystąpiła awaria musi być kontrolowany eksplozymetrem lub za pomocą rurek wskaźnikowych. Do likwidowania skażenia powinny przystąpić osoby przeszkolone w zakresie ratownictwa chemicznego.

Środki ochrony indywidualnej:

- ochrona oczu – osłona twarzy,
- ochrona dróg oddechowych – maski z pochłaniaczami par organicznych typu A1B1E1K1 i filtrem cząsteczkowym P2, aparaty oddechowe,
- ochrona ciała – odzież ochronna antystatyczna, czapka, obuwie robocze przemysłowe.
- ochrona rąk – w przypadku pełnego kontaktu rękawice ochronne z nitrilu, grubość 0,4 mm, czas przenikania >480min; w przypadku kontaktu przy rozprysku rękawice ochronne z polichloroprenu, grubość 0,65 mm, czas przenikania > 120 min.

6.2. Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska

W przypadku przedostania się produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych, czy gruntowych należy o tym fakcie poinformować lokalne służby ratunkowe, np. Straż Pożarną, Policję. W przypadku wydostania się produktu do kanalizacji istnieje niebezpieczeństwo utworzenia mieszanin wybuchowych z powietrzem oraz wybuchu.

6.3. Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia

6.3.1. Należy ograniczyć zakres rozlewu preparatu poprzez doszczelnienie uszkodzonego/wadliwego zbiornika lub przelanie jego zawartości do innych pojemników. Usunąć wszelkie źródła zapłonu oraz wprowadzić całkowity zakaz palenia. Używać narzędzi nieiskrzących. Rozlewisko zasypać środkami sorpcyjnymi, takimi jak: słoma, siano, trociny, popioły, wysuszony torf, które następnie zebrać, umieścić w opakowaniu zbiorczym i przewieźć na odpowiednie składowisko odpadów.

6.3.2. W przypadku braku możliwości zlikwidowania wycieku własnymi siłami i środkami, przeprowadzenie akcji należy powierzyć zewnętrznym, wyspecjalizowanym służbom ratowniczym. Metody unieszkodliwiania: poprzez spalanie.

6.4. Odniesienia do innych sekcji

Metody oczyszczania/usuwania: patrz sekcja 13 karty charakterystyki.

Używać odpowiedniego sprzętu ochronnego - patrz sekcja 7 i 8 karty charakterystyki.

SEKCJA 7: POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

7.1. Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania

7.1.1. Nie przechowywać w pobliżu źródeł zapłonu, nie palić tytoniu, unikać kontaktu ze skórą, nie wdychać oparów. Niezbędna wentylacja miejscowa, zapewniająca wymaganą krotność wymiany powietrza. W przypadku wycieku substancji zapobiec przedostaniu się do kanalizacji.

7.1.2 Podczas pracy z produktem nie spożywać pokarmów i napojów. Myć ręce po skończonej pracy oraz zdjąć zanieczyszczoną odzież i sprzęt ochronny przed wejściem do miejsc przeznaczonych do spożywania posiłków.

7.2. Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności

Magazyn cieczy łatwopalnych – ognioodporny, z mechaniczną wentylacją, zapewniająca wymaganą krotność wymiany powietrza, instalacją oświetleniową w wykonaniu przeciwwybuchowym, bez ogrzewania, z wykładziną podłogową elektroprzewodzącą. Unikać kontaktów z substancjami palnymi i utleniającymi.

W przypadku magazynowania dużych ilości produktu stosować ściany retencyjne zapewniające nie przedostawanie się produktu do środowiska.

Podczas przyjęcia substancji z cystern samochodowych lub kolejowych do zbiorników magazynowych wszystkie stalowe elementy muszą być uziemione.

7.3. Szczegółne zastosowanie(-a) końcowe

Mieszanina ksantogenianów stosowana jest jako odczynnik zbierający w procesie flotacji siarczkowych rud metali nieżelaznych. Patrz sekcja 1.2.

Zgodnie ze scenariuszami narażenia dla „Zastosowania przemysłowego”

Sektor zastosowań:	SU 2a: Górnictwo (wyłączając górnictwo morskie) SU 14: Produkcja metali nieszlachetnych, włączając stopy
Nazwy stosownych scenariuszy dotyczących pracowników i odpowiadające im deskryptory PROC	PROC 2: Zastosowanie w zamkniętym procesie wsadowym; PROC 8b: Przenoszenie substancji lub mieszaniny (załadunek/rozładunek) do/z naczyń/dużych pojemników w pomieszczeniach przeznaczonych do tego celu

SEKCJA 8: KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1. Parametry dotyczące kontroli

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 roku w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U.2014, poz. 817 z późniejszymi zmianami). OBWIESZCZENIE Ministra rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 czerwca 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. 2017 poz. 1348):

Wartości NDS, NDSCh:

- Dla ksantogenianu sodowo-etylowego i sodowo izobutyloвого – nie ustalono.
- Dla disiarczku węgla, który może tworzyć się podczas rozkładu ksantogenianu:
  - NDS - 12,5 mg/m³
  - NDSCh - nie ustalono
  - NDSP - nie ustalono.

Zalecane procedury pomiaru dla disiarczku węgla: PN-90/Z-04015/09 Ochrona czystości powietrza. Badania

zawartości 1,3-dioksolanu i 1,3,5-trioksanu. Oznaczanie 1,3-dioksolanu i 1,3,5-trioksanu na stanowiskach pracy metodą chromatografii gazowej z wzbogacaniem próbki

Wartości DNEL (pochodny poziom niepowodujący zmian) i PNEC (przewidywane stężenie niepowodujące zmian w środowisku):

Nazwa substancji	Wartości DNEL i PNEC
------------------	----------------------

Ksantogenian sodowo-izobutyłowy

DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 0,67 mg/m³, pracownicy.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 4,02 mg/m³, pracownicy.
DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,1 mg/kg, pracownicy.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,2 mg/kg, pracownicy.

DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 0,16 mg/m³, konsumenci.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 1 mg/m³, konsumenci.
DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,05 mg/kg, konsumenci.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,1 mg/kg, konsumenci.

PNEC : woda słodka = 0,47 µg/l
PNEC: woda morska = 0,47 µg/l
PNEC: woda (sporadyczne uwolnienie) – 0.00325 mg/l
PNEC: osad słodkowodny = 1,9 µg/kg suchej masy osadu
PNEC: osad w wodzie morskiej = 1,9 µg/kg suchej masy osadu
PNEC: oczyszczalnia ścieków = 0,22 mg/l
PNEC: gleba = 0,11 µg/kg suchej masy gleby

Ksantogenian sodowo -etylowy

DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 0,67 mg/m³, pracownicy.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 4,02 mg/m³, pracownicy.
DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,1 mg/kg, pracownicy.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,2 mg/kg, pracownicy.

DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 0,16 mg/m³, konsumenci.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Wdychanie: 1 mg/m³, konsumenci.
DNEL: Długotrwałe, skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,05 mg/kg, konsumenci.
DNEL: Krótkotrwałe (ostre), skutki ogólnoustrojowe, Skóra: 0,1 mg/kg, konsumenci.

PNEC : woda słodka = 0,47 µg/l
PNEC: woda morska = 0,47 µg/l
PNEC: woda (sporadyczne uwolnienie) – 0.0001mg/l
PNEC: osad słodkowodny = 1,9 µg/kg suchej masy osadu
PNEC: osad w wodzie morskiej = 1,9 µg/kg suchej masy osadu
PNEC: oczyszczalnia ścieków = 0,22 mg/l
PNEC: gleba = 0,11 µg/kg suchej masy gleby

8.2. Kontrola narażenia

Środki ochrony indywidualnej	
Ochrona oczu i twarzy:	osłona twarzy
Ochrona ciała:	odzież ochronna antystatyczna, czapka, obuwie robocze przemysłowe
Ochrona rąk:	- w przypadku pełnego kontaktu rękawice ochronne z nitrilu, grubość 0,4 mm, czas przenikania >480min; - w przypadku kontaktu przy rozprysku rękawice ochronne z polichloroprenu, grubość 0,65 mm, czas przenikania > 120 min.
Ochrona dróg oddechowych:	maski z pochłaniaczami par organicznych typu A1B1E1K1 i filtrem cząsteczkowym P2

Stosowane środki ochrony indywidualnej muszą spełniać wymagania zawarte w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 28.12.2005 r. (Dz. U. Nr 259, poz. 2173) oraz dyrektywy 89/686/WE (wraz z późn. zm.). Pracodawca obowiązany jest zapewnić środki ochrony odpowiednie do wykonywanych czynności oraz spełniające wszystkie wymagania jakościowe, w tym również ich konserwację i oczyszczanie.

SEKCJA 9: WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1. Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych

wygląd (stan skupienia/postać):	ciecz
barwa:	Przezroczysta, pomarańczowa
zapach:	charakterystyczny, nieprzyjemny
próg zapachu:	brak danych
wartość pH:	11,0÷12,0
temperatura wrzenia:	94°C
temperatura zapłonu:	84,0°C
Temperatura topnienia:	- 20°C
Szybkość parowania:	Brak dostępnych danych
Palność:	nie palny
Górna/dolna granica palności lub górna/dolna granica wybuchowości:	Produkt nie jest wybuchowy. a) dla disiarczku węgla: - DWG – 1% obj., - GGW – 60 % obj.
Prężność par w 20°C:	28 hPa w 20 °C
Gęstość par:	Brak dostępnych danych
Gęstość w 20°C:	1,158 – 1,166 g/cm ³
Rozpuszczalność:	- w wodzie: bardzo dobra - w rozpuszczalnikach organicznych: nierozpuszczalny
Współczynnik podziału:n-oktanol/woda:	log K _{ow} =0,87
Temperatura samozapłonu:	Brak dostępnych danych
Temperatura rozkładu:	60°C
Lepkość:	- dynamiczna: 4,32 ÷ 5,19 ± 0,01 mPa.s.w 20°C - kinematyczna: 3,84÷ 4,66 ± 0,02 mm ² /s w 20°C
Właściwości wybuchowe:	Pary produktu z powietrzem tworzą mieszaniny wybuchowe
Właściwości utleniające:	Brak właściwości utleniających

9.2. Inne informacje

Nie dotyczy.

SEKCJA 10: STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

10.1. Reaktywność

Mieszania ksantogenianów jest reaktywna wyłącznie z materiałami niezgodnymi – patrz sekcja 10.5.

10.2. Stabilność chemiczna

Przy prawidłowym użytkowaniu i przechowywaniu produkt ulega bardzo wolno częściowemu rozkładowi. Natomiast przy temperaturze powyżej 60 °C proces ten ulega gwałtownemu przyspieszeniu.

10.3. Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji

Produkt w reakcji z kwasami powoduje szybki rozkład ksantogenianu sodowo-etylowego.

10.4. Warunki, których należy unikać

Wysoka temperatura, wadliwa instalacja elektryczna.

10.5. Materiały niezgodne

Kwasy oraz utleniacze. Kwasy powodują szybki rozkład ksantogenianów.

Do przechowywania nie używać pojemników zawierających aluminium lub jego stopów, ponieważ wodorotlenek sodu może je rozpuszczać.

Produkt w postaci par tworzy z powietrzem mieszaniny wybuchowe.

10.6. Niebezpieczne produkty rozkładu

Produkty spalania zawarte w sekcji 5.2 oraz disiarczki węgla, alkohol etylowy, alkohol izobutylový oraz wodorotlenek sodu.

SEKCJA 11: INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1. Informacje dotyczące skutków toksykologicznych

Toksyczność ostra:

Nie wykonywano badań toksykologicznych dla tej mieszaniny. Poniżej zamieszczono wyniki badań dla poszczególnych składników mieszaniny.

1. Ksantogenian sodowo-izobutylový

LD₅₀ droga pokarmowa, szczur = 1700 mg/kg,

LD₅₀ droga pokarmowa, mysz = 730 mg/kg,

LD₅₀ droga pokarmowa, szczur = 500 mg/kg,

LC₅₀ droga oddechowa, szczur = 7690 mg/m³

LD₅₀ po naniesieniu na skórę, szczur < 1000 mg/kg.

2. Ksantogenian sodowo-etylový

LD₅₀ droga pokarmowa, szczur = 1700 mg/kg,

LD₅₀ droga pokarmowa, mysz = 730 mg/kg,

LD₅₀ droga pokarmowa, szczur = 500 mg/kg,

LC₅₀ droga oddechowa, szczur = 7690 mg/m³

LD₅₀ po naniesieniu na skórę, szczur < 1000 mg/kg

Obliczona szacunkowa toksyczność ostra:

- droga pokarmowa

ATEmix = 1351 mg/kg

- skóra

ATEmix = 2972 mg/kg

- droga oddechowa (pary)

ATEmix = 29 mg/l

Droga pokarmowa: Działa szkodliwie po połknięciu.

Wdychanie pyłów, par i aerozoli: Działa szkodliwie w następstwie wdychania.

Kontakt ze skórą: Działa szkodliwie w kontakcie ze skórą. Powoduje poważne oparzenia skóry.

Kontakt z oczami: Powoduje poważne uszkodzenia oczu.

Rakotwórczość: Brak danych o niepożądanych skutkach lub zagrożeniach.

Mutagenność: Brak danych o niepożądanych skutkach lub zagrożeniach.

Szkodliwe działanie na rozrodczość: Brak danych o niepożądanych skutkach lub zagrożeniach.

Narządy: Powoduje uszkodzenie narządów (układu sercowo-naczyniowego, układu nerwowego, narządu wzroku) poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie.

Dodatkowe informacje:

Narażenie na działanie par może wywoływać ogólne osłabienie, bóle i zawroty głowy, którym towarzyszy wzmożona lub osłabiona pobudliwość. Działa żrąco na oczy i skórę. Po spożyciu może spowodować oparzenia przewodu pokarmowego podrażnienie, nudności, ból brzucha, wymioty, drgawki i utrata przytomności. Skutki zdrowotne narażenia ostrego: działa narkotycznie (bóle i zawroty głowy, pobudzenie psychoruchowe, utrata przytomności, zaburzenia oddechu, możliwość wystąpienia drgawek). Powoduje zaburzenia czynności serca.

Skutki zdrowotne narażenia przewlekłego: wydzielający się w wyniku rozkładu substancji disiarczek węgla powoduje zmiany w obwodowym i ośrodkowym układzie nerwowym, może również przyspieszać zmiany miażdżycowe.

SEKCJA 12: INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1. Toksyczność

1. Mieszanina wodnych roztworów ksantogenianów sodowo-etylowego i sodowo-izobutyloвого

Oncorhynchus mykiss- LC50: 10 mg/l / 96 h

Daphnia magna – EC50: 0,35 mg/l/ 24 h

Algi – EC10: 1.9 mg/L/ 48h

Mieszanina działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki.

12.2. Trwałość i zdolność do rozkładu

Mieszanina łatwo biodegradowalna. 28 dniowe badania dla ksantogenianu sodowo-etylowego i sodowo-izobutyloвого wskazują, że są one łatwo biodegradowalne w wodzie i osadzie.

12.3. Zdolność do bioakumulacji

Mieszanina nie ulega bioakumulacji.

12.4. Mobilność w glebie

Mieszanina bardzo szybko rozkłada się w glebie do disiarczku węgla, alkoholi i węglanu sodu.

12.5. Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB

Mieszanina nie spełnia kryteriów PBT i vPvB.

12.6. Inne szkodliwe skutki działania

Przy stosowaniu mieszaniny przestrzegać ogólnie przyjętych zasad pracy. Stanowczo unikać zrzutów do środowiska. Unikać przedostania się produktu do gleby, kanalizacji lub cieków wodnych.

SEKCJA 13: POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

13.1. Metody unieszkodliwiania odpadów

Mieszaninę należy utylizować poprzez spalanie uprzednio przekazując go do wyspecjalizowanej firmy zgodnie z ustawą o odpadach.

Nie wprowadzać produktu do kanalizacji, wód powierzchniowych i gruntowych oraz do gleby.

Przestrzegać przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2013r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. 2013, poz. 888 z późniejszymi zmianami) [Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 2017 r. W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U.2018 poz. 150)] oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. 2013 poz. 21 z późniejszymi zmianami) [Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach (Dz.U.2018 poz. 21)]. Sposób likwidacji odpadów uzgodnić z właściwym terenowo Wydziałem Ochrony Środowiska.

Klasyfikacja odpadów musi być zgodna z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923).

Kod odpadu – 15 01 10* Opakowania zawierające substancje niebezpieczne.

SEKCJA 14: INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

14.1. Numer UN (numer ONZ)

2920

14.2. Prawidłowa nazwa przewozowa

Ksantogenian sodowo-izobutyloowy w roztworze wodnym

14.3. Klasa(-y) zagrożenia w transporcie

8; 3

Kod klasyfikacyjny: CF1

14.4. Grupa pakowania

Grupa pakowania II

14.5. Zagrożenia dla środowiska

Możliwość rozszczelnienia cysterny – patrz sekcja 6.

14.6. Szczególne środki ostrożności dla użytkowników

Przenośne urządzenia oświetleniowe - zabrania się wchodzenia do przedziału ładunkowego pojazdów zamkniętych przewożących materiały ciekłe o temperaturze zapłonu nie wyższej niż 60°C, albo materiały lub przedmioty palne klasy 3, z przenośnymi urządzeniami oświetleniowymi innymi niż te, zaprojektowane i wykonane w sposób uniemożliwiający zapalenie się par i gazów palnych, które mogą rozprzestrzeniać się wewnątrz pojazdu.

Używanie ogrzewaczy spalinowych podczas załadunku lub rozładunku - zabrania się używania ogrzewaczy spalinowych w pojazdach podczas załadunku lub rozładunku.

Środki zapobiegające gromadzeniu się ładunków elektrostatycznych - przed rozpoczęciem napełniania lub opróżniania cysterny należy zapewnić dobre połączenie elektryczne między podwoziem pojazdu a ziemią.

Ponadto, substancja powinna być stale nadzorowana w celu zapobieżenia szkodliwym działaniom osób trzecich oraz w celu powiadomienia kierowcy i właściwej władzy w razie ich utraty lub pożaru.

14.7. Transport luzem zgodnie z załącznikiem II do konwencji MARPOL i kodeksem IBC

Nie dotyczy – produkt jest transportowany wyłącznie drogą lądową lub kolejową.

SEKCJA 15: INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

15.1. Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, ochrony zdrowia i środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny

1. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 listopada 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. 2018 poz. 143)
2. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz. U. nr 21 z 1998 r., poz. 94; z późniejszymi zmianami)
3. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych. (Dz. U. nr 199 z 2002 r., poz. 1671 z późniejszymi zmianami)
4. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o odpadach (Dz.U.2018 poz. 21)
5. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 grudnia 2017 r. W sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz.U.2018 poz. 150)
6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2014, poz. 1923).
7. Transport drogowy i kolejowy ADR/RID zgodnie z Oświadczeniem Rządowym z dnia 16 stycznia 2009 r. w sprawie wejścia w życie zmian do załączników A i B Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie dnia 30 września 1957 r. (wersja ujednolicona Dz. U. z 2009 r. Nr 27, poz. 162) oraz Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym - tekst ujednolicony (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 789 z późniejszymi zmianami).

Przepisy unijne:

1272/2008/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE L 353 z 31 grudnia 2008 roku) późniejszymi zmianami.

1907/2006/WE Rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowania ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające Rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywę Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE z późniejszymi zmianami.

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego

Ocena bezpieczeństwa chemicznego dla mieszaniny nie została wykonana. Przeprowadzono natomiast ocenę bezpieczeństwa dla ksantogenu sodowo-etylowego i sodowo-izobutyloвого.

SEKCJA 16: INNE INFORMACJE

Wykaz zwrotów H, które zamieszczono w sekcji 2 i 3 karty charakterystyki oraz pełne ich brzmienie:

H302	- Działa szkodliwie po połknięciu
H228	- Substancja stała łatwopalna
H314	- Powoduje poważne oparzenia skóry oraz uszkodzenia oczu
H318	- Powoduje poważne uszkodzenie oczu
H372	- Powoduje uszkodzenie narządów (układu sercowo-naczyniowego, układu nerwowego, narządu wzroku) poprzez długotrwałe lub powtarzane narażenie
H411	- Działa toksycznie na organizmy wodne, powodując długotrwałe skutki
EUH018	- Podczas stosowania mogą powstawać łatwopalne lub wybuchowe mieszaniny par z powietrzem

Wykaz kodów klas i kategorii zagrożeń, które zamieszczono w sekcji 2 i 3 karty charakterystyki oraz pełne ich brzmienie:

Flam Solid 2	- Substancja stała łatwopalna kat.2
Acute Tox. 4	- Toksyczność ostra kat. 4
Skin Corr 1C	- Działanie żrące na skórę kat.1C
Eye Dam. 1	- Poważne uszkodzenie oczu kat.1
Aquatic Chronic 2	- Substancje stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego, zagrożenie przewlekłe kat. 2
STOT RE 1	- Działanie toksyczne na narządy docelowe – powtarzane narażenie kat. 1

Klasyfikację mieszaniny wykonano korzystając z metody obliczeniowej.

Aktualizacja dotyczyła sekcji: 3,7, 8,11, 12, 13, 15.

Produkt nie jest dostępny w sprzedaży dla konsumentów.

Wszyscy pracownicy mający kontakt z produktem muszą być uprzednio zapoznani z niniejszą kartą charakterystyki.

Informacje podane w karcie opierają się na aktualnym stanie naszej wiedzy i doświadczeń. Nie stanowią one gwarancji właściwości produktu ani specyfikacji jakościowej i nie mogą być podstawą do reklamacji.

To na użytkownika spoczywa obowiązek upewnienia się, że produkt ten jest odpowiedni do zamierzonego zastosowania i wybranej metody. Nie ponosimy żadnej odpowiedzialności za jakąkolwiek szkodę spowodowaną przez niewłaściwe wykorzystanie opisanej informacji. Produkt powinien być transportowany, magazynowany i stosowany zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz dobrymi praktykami higieny pracy. Przedstawione informacje nie mogą mieć zastosowania dla mieszanin produktu z innymi substancjami.